

IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2013. gada 12. marts)

par Eiropas Parlamenta vēlēšanu demokrātiskas un efektīvas norises veicināšanu

(2013/142/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienību 10. panta 2. punktā noteikts, ka pilsoņi Savienības līmenī ir tieši pārstāvēti Eiropas Parlamentā. Tas palīdz nodrošināt, ka demokrātisko kontroli un pārskatatbildību īsteno līmenī, kurā pieņem lēmumus.
- (2) Līguma par Eiropas Savienību 10. panta 3. punktā noteikts, ka ikvienam pilsonim ir tiesības piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē un ka lēmumus pieņem iespējami atklāti, un tie cik iespējams ir tuvināti pilsoņiem.
- (3) Ar Lisabonas līgumu tiek paplašināta Savienības pilsoņu kā politikas dalībnieku loma, izveidojot stabilu saikni starp pilsoņiem, viņu politisko tiesību īstenošanu un Savienības demokrātisko dzīvi.
- (4) ES lēmumu pieņemšanas procesa demokrātiskās leģitimitātes nostiprināšana un sistēmas tuvināšana Savienības pilsoņiem ir īpaši svarīga, ņemot vērā vajadzīgo rīcību ES līmenī, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar finanšu un valsts parāda krīzi.
- (5) Komisijas 2012. gada 28. novembra paziņojumā "Plāns padziļinātās un patiesas ekonomiskās un monetārās savienības izveidei. Eiropas debašu sākums" ⁽¹⁾ uzsvērts, ka nostiprināta demokrātiskā leģitimitāte un pārskatatbildība ir būtiska ikvienas Eiropas Savienības reformas sastāvdaļa.
- (6) Līguma par Eiropas Savienību 10. panta 4. punkts un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 12. panta 2. punkts būtisku lomu piešķir Eiropas politiskajām

partijām, uzsverot to ieguldījumu Eiropas politiskās apziņas veidošanā un Savienības pilsoņu gribas izteikšanā.

- (7) Lai Eiropas līmeņa politiskās partijas pilnībā varētu veikt savu uzdevumu, 2012. gada 12. septembrī Komisija iesniedza priekšlikumu regulai par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu ⁽²⁾. Šī priekšlikuma mērķis ir nodrošināt to, ka Eiropas politiskās partijas gūst labumu no tā, ka tām ir atpazīstamāks statuss, un regulējums attiecībā uz to finansēšanu ir elastīgāks, pārredzamāks un efektīvāks. Komisija arī ierosināja Eiropas politiskajām partijām, ņemot vērā Eiropas Parlamenta vēlēšanas, veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai informētu Savienības pilsoņus par saikni starp valstu politiskajām partijām un Eiropas politiskajām partijām. Pēc pieņemšanas jaunā regula atceļ un aizstās Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Regulu (EK) Nr. 2004/2003 par noteikumiem, kas attiecas uz Eiropas līmeņa politiskajām partijām un to finansēšanu ⁽³⁾.
- (8) Pārredzamas saiknes izveidei starp valstu partijām, par kurām Savienības pilsoņi nodod savas balsis, un Eiropas politiskajām partijām, ar kurām ir saistītas nacionālās partijas, būtu jāļauj Eiropas politiskajām partijām tiešāk paut Savienības pilsoņu griba, un tam būtu jārada spēcīga ietekme attiecībā uz lēmumu pieņemšanas pārredzamību ES.
- (9) Lielāka Eiropas Parlamenta vēlēšanu pārredzamība sekmēs Lisabonas līgumā noteiktās Eiropas Parlamenta nostiprinātās lomas un pilnvaru labāku atspoguļošanu. Savienības pilsoņu un Savienības demokrātijas procesu saiknes stiprināšana ir nepieciešams priekšnoteikums ciešākai institucionālai integrācijai.
- (10) Papildu pasākumi palielinātu Eiropas politisko partiju redzamību visā vēlēšanu procesā, sākot ar kampaņas rīkošanu līdz balsu nodošanai, un ļautu tām efektīvi pārvarēt plaisu starp politiku un Savienības pilsoņiem, tādējādi papildinot Eiropas politisko partiju pienākumu attiecībā uz informāciju, kas paredzēts Komisijas priekšlikumā regulai par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu.

⁽¹⁾ COM(2012) 777 final/2.

⁽²⁾ COM(2012) 499 final.

⁽³⁾ OV L 297, 15.11.2003., 1. lpp.

- (11) Vairākās dalībvalstīs tā jau ir ierasta prakse, ka dažas vai visas valsts partijas norāda Eiropas Parlamenta vēlēšanu zīmēs savu piederību kādai no Eiropas politiskajām partijām. Nolūkā nodrošināt Eiropas politisko partiju redzamību visā Eiropas Parlamenta vēlēšanu procesā, būtu svarīgi, lai visas dalībvalstis veicinātu un atvieglotu informācijas sniegšanu vēlētajiem par valstu partiju piederību Eiropas politiskajām partijām. Lai vēl vairāk veicinātu Eiropas Parlamenta vēlēšanu pārredzamību, tajā pašā laikā palielinot pārskatatbildību tām politiskajām partijām, kas piedalās Eiropas Parlamenta vēlēšanu procesā, un vēletāju uzticību šim procesam, valstu partijām pirms vēlēšanām būtu jādara publiski zināms par savu piederību konkrētai Eiropas politiskajai partijai. Papildus dažādiem ar partijām saistītiem notikumiem, piemēram, partiju kongresiem, valsts partiju vēlēšanu kampaņas patiešām ir vispiemērotākie un efektīvākie līdzekļi, lai informētu par šo saikni un piešķirtu tai būtisku pamanāmību.
- (12) Ar Lēmumu 1093/2012/ES ⁽¹⁾ 2013. gads tika pasludināts par Eiropas pilsoņu gadu. Tālāka pilsoņu ietekmes stiprināšana Eiropas Parlamenta vēlēšanās ir svarīgs solis, kas jāīsteno šogad.
- (13) Kopš Lisabonas līguma spēkā stāšanās Komisijas priekšsēdētāju ievēl Eiropas Parlaments saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 7. punktā noteikto procedūru, kā arī ņemot vērā Lisabonas līgumam pievienotajā Deklarācijā Nr. 11 paredzētās procedūras. Šīs procedūras paredz Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanas procesā ņemt vērā Eiropas Parlamenta vēlēšanas, kā arī veikt nepieciešamo apspriešanos starp Eiropadomi un Eiropas Parlamentu. Tādējādi šie noteikumi atspoguļo Eiropas Parlamenta palielinātu nozīmi Komisijas priekšsēdētāja izraudzīšanā un Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātu nozīmi šajā procesā.
- (14) Savā 2012. gada 22. novembra rezolūcijā par Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2014. gadā ⁽²⁾ Eiropas Parlaments mudināja Eiropas politiskās partijas izvirzīt kandidātus Komisijas priekšsēdētāja amatam, atzīmējot, ka Eiropas Parlaments sagaida, ka šie kandidāti uzņemsies vadošo lomu parlamenta vēlēšanu kampaņā, jo īpaši personīgi iepazīstinot ar savu programmu visās Savienības dalībvalstīs. Turklāt šajā rezolūcijā uzsvērta aizvien pieaugošā nozīme, kāda ir Eiropas Parlamenta vēlēšanām Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanā.
- (15) Savā 2012. gada 28. novembra paziņojumā "Plāns padziļinātas un patiesas ekonomiskās un monetārās savienības izveidei. Eiropas debašu sākums" Komisija uzsvēra, ka viens no svarīgiem soļiem, lai sekmētu patiesas Eiropas politiskās vides veidošanos, ir politisko partiju kandidātu izvirzīšana Komisijas priekšsēdētāja amatam 2014. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās.
- (16) Tādēļ ir lietderīgi paaugstināt Savienības pilsoņu izpratni attiecībā uz viņu balsojuma izšķirošo nozīmi, nosakot, kurš būs Komisijas priekšsēdētājs, kā arī attiecībā uz šī amata kandidātiem, ko atbalsta partijas, par kurām viņi balso Eiropas Parlamenta vēlēšanās.
- (17) Ja Eiropas politiskās partijas un valstu partijas informētu par to atbalstītajiem Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātiem un viņu programmām, tad Eiropas Parlamenta vēlēšanu kontekstā tas parādītu konkrētu un redzamu saikni starp Savienības pilsoņa individuālo balsojumu par partiju Eiropas Parlamenta vēlēšanās un Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu, kuru atbalsta šī partija. Tas palielinātu Komisijas priekšsēdētāja legimitāti, Komisijas pārskatatbildību attiecībā pret Eiropas Parlamentu un Eiropas vēlētajiem, un – plašākā nozīmē – visu Savienības lēmumu pieņemšanas procesa demokrātisko legimitāti. Politiska rakstura raidījumi tiek veidoti, lai ļautu vēlētajiem izdarīt apzinātu izvēli. Tāpēc ir lietderīgi valstu politiskajām partijām arī izmantot šādus līdzekļus, lai informētu par to atbalstīto kandidātu Komisijas priekšsēdētāja amatam un kandidāta programmu.
- (18) Eiropas Parlamenta vēlēšanas patlaban ilgst vairākas dienas, jo dažādās dalībvalstīs tās notiek dažādās dienās. Kopēja Eiropas Parlamenta vēlēšanu diena, vienlaicīgi slēdzot vēlēšanu iecirkņus, labāk atspoguļotu pilsoņu kopīgu līdzdalību visā Savienībā un tādēļ ir daļa no pārstāvības demokrātijas, kas ir ES pamatā.
- (19) Savienības pilsoņiem ir tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās dalībvalstī, kurā tie izvēlējušies dzīvot, saskaņā ar LESD 22. panta 2. punktu, kuru īsteno ar Padomes 1993. gada 6. decembra Direktīvu 93/109/EK, ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiešību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav ⁽³⁾.
- (20) Direktīva 93/109/EK izveido informācijas apmaiņas mehānismu, kura mērķis ir nodrošināt, ka pilsoņi nevar balsot vai kandidēt vairāk kā vienā dalībvalstī tajās pašās vēlēšanās.

⁽¹⁾ OV L 325, 23.11.2012., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2012. gada 22. novembra rezolūcija par Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2014. gadā (2012/2829(RSP))

⁽³⁾ OV L 329, 30.12.1993., 34. lpp.

(21) Vairākos Komisijas ziņojumos par Direktīvas 93/109/EK piemērošanu gadu garumā⁽¹⁾ un nesenajā 2010. gada ziņojumā par 2009. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanu izvērtējumu⁽²⁾ ir norādītas nepilnības mehānisma darbībā, lai novērstu vairākkārtīgu balsošanu un kandidēšanu. Šīs nepilnības galvenokārt saistītas ar nepietiekamo personas datu apjomu, kuru saskaņā ar minēto direktīvu dzīvesvietas dalībvalstis paziņo Savienības pilsoņu izcelsmes dalībvalstīm. Nepilnības ir arī pastāvošo atšķirību dēļ dalībvalstu vēlēšanu kalendāros. Līdz ar to daudzus Savienības pilsoņus, kas reģistrējušies vēlētāju sarakstā savā dzīvesvietas dalībvalstī, viņu pilsonības dalībvalsts nevarēja identificēt.

(22) Pasākumi, kuru pamatā ir plašas apspriešanās ar dalībvalstu ekspertiem un kas balstīti uz šajā saistībā konstatētajiem labas prakses piemēriem, varētu efektīvi novērst dažas no šīm nepilnībām, lai uzlabotu mehānisma darbību 2014. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās un mazinātu valsts iestāžu administratīvo slogu.

(23) Vairums dalībvalstu jau ir izveidojušas vienu kontaktiestādi datu apmaiņai par vēletājiem un kandidātiem saskaņā ar Direktīvu 93/109/EK. Šā mehānisma vispārējā efektivitāte būtu lielāka, ja tādu iestādi izveidotu visas dalībvalstis.

(24) Izvēlētais laiks, kad vēletāju sarakstus slēdz, dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras, sākot no diviem mēnešiem līdz piecām dienām pirms vēlēšanu dienas. Mehānisma efektivitāte palielinātos, ja dalībvalstis, ņemot vērā vēlēšanu procesa laiku citās dalībvalstīs, nosūtītu datus par vēletājiem laikā, kad saskaņā ar attiecīgās pilsonības dalībvalsts noteikto kārtību joprojām iespējams pieņemt vajadzīgos pasākumus. Lai palielinātu mehānisma efektivitāti, varētu uzlabot vairākus citus datu nosūtīšanas tehniskos aspektus. Tas ietver kopējas elektroniskās formas un apzīmējumu kopuma izmantošanu, nosūtīšanas veidu un kodēšanas metodes, ko lieto, lai garantētu personas datu atbilstīgu aizsardzības līmeni.

(25) Pilsonības dalībvalstis varētu efektīvāk identificēt savus valstsspiederīgos vēlēšanu sarakstos, ja dzīvesvietas dalībvalstis par vēletājiem sniegtu tādus konkrētus papildu personas datus, kas nav skaidri noteikti Direktīvā 93/109/EK. Personas dati, kas var būt vajadzīgi mehānisma efektīvai darbībai, dažādās dalībvalstīs atšķiras.

(26) Jebkurai personas datu apstrādei saistībā ar informācijas apmaiņas mehānismu jānotiek atbilstīgi valsts tiesību aktiem, ar kuriem īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti⁽³⁾,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

VĒLĒŠANU DEMOKRĀTISKA NORISE

Vēletājiem sniedzamās informācijas par saikni starp valstu partijām un Eiropas politiskajām partijām veicināšana un atvieglošana

1. Dalībvalstīm būtu jāveicina un jāatvieglo informācijas sniegšana vēletājiem par saikni starp valstu partijām un Eiropas politiskajām partijām pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām un to laikā, tostarp, atļaujot un veicinot šādu norāžu iekļaušanu vēlēšanu zīmēs, ko izmanto šajās vēlēšanās.

Vēletāju informēšana par saikni starp valstu partijām un Eiropas politiskajām partijām

2. Valstu politiskajām partijām, kas piedalās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, būtu pirms šīm vēlēšanām publiski jāpaziņo par savu saikni ar Eiropas politiskajām partijām. Valsts politiskajām partijām būtu uzskatāmi jāparāda sava saistība ar Eiropas politiskajām partijām visos kampaņas materiālos, paziņojumos un politiska rakstura pārraidēs.

Atbalsts Eiropas Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātiem

3. Eiropas un valstu politiskajām partijām pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām būtu jāpaziņo par Eiropas Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu, kuru tās atbalsta, un viņa programmu.

Valstu politiskajām partijām būtu jānodrošina, ka to politiska rakstura pārraides saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām arī tiek izmantotas, lai informētu pilsoņus par Eiropas Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu, kuru tās atbalsta, un par kandidāta programmu.

Kopēja vēlēšanu diena

4. Dalībvalstīm būtu jāvienojas par kopēju Eiropas Parlamenta vēlēšanu dienu un par vienlaicīgu vēlēšanu iecirkņu slēgšanu.

EFEKTĪVA VĒLĒŠANU NORISE

Viena kontaktiestāde

5. Dalībvalstīm būtu jāizveido viena kontaktiestāde, kas ir atbildīga par datu apmaiņu saistībā ar vēletājiem, lai īstenotu Direktīvas 93/109/EK 13. pantu.

Datu nosūtīšana

6. Dalībvalstīm pēc iespējas būtu jāņem vērā vēlēšanu kārtība citās dalībvalstīs, lai dzīvesvietas dalībvalsts nosūtītu

⁽¹⁾ COM(97) 731 galīgā redakcija, COM(2000) 843 galīgā redakcija, COM(2006) 790 galīgā redakcija.

⁽²⁾ COM(2010) 605 galīgā redakcija.

⁽³⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. pp.

attiecīgajai pilsonības dalībvalstij datus par vēlētājiem vajadzīgo pasākumu veikšanai.

Papildu dati, kas nodrošina efektīvāku identifikāciju

7. Dzīvesvietas dalībvalstis tiek aicinātas līdz ar personas datiem, kas paredzēti Direktīvas 93/109/EK 9. pantā, nosūtīt visus attiecīgos personas datus, kas šo personu pilsonības valsts iestādēm var būt vajadzīgi, lai identificētu vēlētājus.

Tehniskie līdzekļi drošai un efektīvai datu nosūtīšanai

8. Datu apmaiņai saskaņā ar Direktīvas 93/109/EK 13. pantu dalībvalstīm būtu jāizmanto vienoti un droši elektroniskie līdzekļi, kā izklāstīts pielikumā. Dalībvalstīm būtu jāpārsūta

dati kā viens kopums katrai pilsonības dalībvalstij, paredzot otrreizēju nosūtīšanu vēlākā posmā informācijas atjaunināšanai, ja vajadzīgs.

Šis ieteikums ir adresēts dalībvalstīm un Eiropas, un valstu politiskajām partijām.

Briselē, 2013. gada 12. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietniece
Viviane REDING

PIELIKUMS

Sīki izstrādāti tehniskie noteikumi Direktīvas 93/109/EK 13. panta īstenošanai

1. Datu apmaiņai saskaņā ar Direktīvas 93/109/EK 13. pantu dalībvalstīm būtu jālieto datnes paplašināmās iezīmēšanas valodas formā ("XML"). Šīs XML datnes jānosūta vienīgi elektroniski un drošā veidā.
 2. Lai informācijas apmaiņas mehānisma ietvaros reģistrētu un nosūtītu datus par vēlētājiem, dalībvalstīm jāizmanto universālais rakstzīmju kopas pārveidošanas formāts – 8-bit (UTF-8).
 3. Dalībvalstīm jāizmanto W3C XML šifrēšanas sintakses un apstrādes ieteikums, kas ietver publiskās un privātās atslēgas apmaiņu, lai nodrošinātu pārsūtīto personas datu atbilstošu aizsardzības līmeni.
-